

Způsobilost být účastníkem řízení

Může-li vymáhající správní orgán podat návrh na soudní výkon rozhodnutí, pak musí mít způsobilost být účastníkem řízení; i zde platí, že se takto dovozená způsobilost spojuje též s orgánem obce, je-li orgánem vymáhajícím.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 998/2003, ze dne 30.9.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného Magistrátu města H. K., proti povinnému F. S., pro 100,- Kč, prodejem movitých věcí, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. 32 E 1852/2002, o dovolání oprávněného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28.1.2003, č.j. 39 Co 11/2003-11, tak, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28.1.2003, č.j. 39 Co 11/2003-11, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Odvolací soud zrušil usnesení, jímž soud prvního stupně zamítl návrh na nařízení výkonu rozhodnutí, a řízení zastavil. Dospěl k závěru, že řízení trpí neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení, neboť oprávněný nemá způsobilost být účastníkem řízení. Magistrát je totiž toliko orgánem statutárního města (§ 5 odst. 2 zák. č. [128/2000](#) Sb.) a nemá způsobilost mít práva a povinnosti; ta se spojuje výlučně se samotnou obcí (statutárním městem), nikoli však s jejími orgány.

Oprávněný (za nějž jedná pověřená zaměstnankyně s právnickým vzděláním) ve včasné dovolání odvolacímu soudu přisvědčil, že magistrát města je pouze orgánem statutárního města bez právní subjektivity, tato skutečnost však podle jeho názoru nevylučuje, aby byl účastníkem řízení. Způsobilost jím být mu totiž přiznává zákon, jmenovitě ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. [337/1992](#) Sb., o správě daní a poplatků.

Dovolání je přípustné (§ 236 odst. 1 o.s.ř.), neboť směřuje proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo rozhodnutí soudu prvního stupně zrušeno a řízení zastaveno (§ 239 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.).

Z obsahu dovolání se podává, že dovolatel odvolacímu soudu vytýká, že v závěru, že není způsobilým účastníkem řízení, spočívá jeho usnesení na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b/ o.s.ř.). Tímto dovolacím důvodem je dovolací soud vázán (§ 242 odst. 3, věta první, o.s.ř.); existence vad vyjmenovaných v druhé větě tohoto ustanovení, jež jsou v dovolacím řízení relevantní ač nenamítány, se z obsahu spisu nepodává.

S odvolacím soudem nutno souhlasit, že podá-li návrh na nařízení výkonu rozhodnutí osoba, jež není způsobilým účastníkem řízení, jde o nedostatek podmínky řízení, který je svojí povahou neodstranitelný; k tomuto nedostatku je povinen soud kdykoliv za řízení přihlídnout, a jeho důsledkem (ve stadiu řízení o nařízení výkonu) je, že řízení zastaví (§ 104 odst.1, § 254 odst. 1 o.s.ř.).

Odvolací soud vycházel správně i z ustanovení § 19 o.s.ř., podle něhož způsobilost být účastníkem řízení má ten, kdo má způsobilost mít práva a povinnosti; přehlédl však, že nejen on. Podle téhož ustanovení (část věty za středníkem) tuto způsobilost má i ten, komu ji zákon přiznává.

Při projednávání přestupků (z něhož vychází vykonávaný titul) se postupuje podle zákona č. [200/1990](#) Sb., o přestupcích, ve znění účinném v době rozhodování odvolacího soudu (dále jen zákona č. [200/1990](#) Sb.), a to podle jeho části třetí, označené „Řízení o přestupcích“; k projednání jsou povolány (§ 52 zákona) – mimo jiné – obecní úřady nebo zvláštní orgány obcí (§ 53 odst. 4). Blokované řízení, které je upraveno v ustanoveních § 84 až 86 zákona, je pak zvláštním druhem řízení o přestupcích; spolu s příkazním řízením (§ 87) představuje zkrácený způsob vyřizování přestupků jako správních deliktů.

Zákon č. [200/1990](#) Sb. předpokládá dva důležité předpisy subsidiární; za prvé zákon č. [71/1967](#) Sb., a za druhé zákon

č. [337/1992](#) Sb.; podle § 51 zákona č. [200/1990](#) Sb. totiž platí, že není-li v tomto nebo jiném zákoně stanoveno jinak, vztahují se na řízení o přestupcích obecné předpisy o správním řízení, a § 88 odst. 2 stanoví, že správní orgán příslušný k výkonu rozhodnutí o uložení pokuty za přestupek, o nároku na náhradu škody a o náhradě nákladů řízení postupuje při výkonu těchto rozhodnutí podle zákona o správě daní a poplatků.

Podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. [337/1992](#) Sb., o správě daní a poplatků, ve znění účinném k okamžiku rozhodování odvolacího soudu, upravuje tento zákon správu daní, poplatků, odvodů, záloh na tyto příjmy a odvodů za porušení rozpočtové kázně (dále jen „daně“), které jsou příjmem státního rozpočtu České republiky (dále jen „rozpočet republiky“), rozpočtů obcí, rozpočtů okresních úřadů (dále jen „územní rozpočty“), a státních fondů České republiky (dále jen „fondy“). Správou daně se podle § 1 odst. 2 rozumí právo činit opatření potřebná ke správnému a úplnému zjištění, stanovení a splnění daňových povinností, zejména právo vyhledávat daňové subjekty, daně vyměřit, vybrat, vyúčtovat, vymáhat nebo kontrolovat podle tohoto zákona jejich splnění ve stanovené výši a době. Za správce daně zákon pokládá (§ 1 odst. 3) územní finanční orgány a další správní a jiné státní orgány České republiky, jakož i orgány obcí v České republice věcně příslušné podle zvláštních zákonů ke správě daní. Je-li zvláštním zákonem správci daně svěřeno vybírání odvodů a poplatků sankční povahy, pokut a penále neuvedených v odst. 1 a jsou-li tyto příjmy odváděny do rozpočtu republiky, do územních rozpočtů a fondů, postupuje se při jejich placení i vymáhání podle části šesté uvedeného zákona, s výjimkou ustanovení § 63 odst. 2 až 6, § 67 až 69, § 71 a 72. Při postupu podle části šesté se použijí i ustanovení ostatních částí zákona, pokud jsou k uplatnění části šesté nezbytné (§ 1 odst. 4 zákona).

Podle věty druhé § 1 odst. 2 uvedeného zákona má správce daně způsobilost být účastníkem občanského soudního řízení ve věcech správy daní a v tomto rozsahu má i procesní způsobilost.

Tuto způsobilost má tedy i tehdy, když sám - je-li jím orgán obce - způsobilost mít práva a povinnosti nemá.

Obdobně je tomu v režimu „obecných předpisů o správním řízení“ (tj. zákona č. [67/1971](#) Sb., o správním řízení, ve znění účinném v době rozhodování odvolacího soudu, dále jen „správního řádu“).

Podle jeho ustanovení § 72 odst. 1, 2 se výkon rozhodnutí provádí na návrh účastníka řízení nebo z podnětu správního orgánu, který v prvním stupni vydal rozhodnutí, schválil smír nebo vyhotovil výkaz nedoplatků (vymáhající správní orgán). Pokud tento orgán není sám k výkonu rozhodnutí oprávněn, postoupí věc orgánu příslušnému; účastník řízení nebo vymáhající správní orgán mohou podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Může-li vymáhající správní orgán podat návrh na soudní výkon rozhodnutí, pak nutně musí mít způsobilost být účastníkem řízení; i zde platí, že se takto dovozená způsobilost spojuje též s orgánem obce, je-li orgánem vymáhajícím (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.7.1999, sp. zn. 20 Cdo 2539/98, uveřejněné pod č. 56/2000 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Uvedené možnosti, kdy se orgán obce, který podal návrh na nařízení výkonu rozhodnutí, stává nositelem způsobilosti být účastníkem řízení o výkonu rozhodnutí, odvolací soud prověřit opomenul, jestliže závěr o nedostatku této způsobilosti založil toliko na zjištění nedostatku způsobilosti mít práva a povinnosti, a stranou ponechal druhou část ustanovení § 19 o.s.ř.

Právní posouzení věci odvolacím soudem je tedy neúplné, a v důsledku toho i nesprávné (§ 243b odst. 2, věta za středníkem, o.s.ř.). Jelikož na tomto posouzení napadené usnesení spočívá (§ 241a odst. 2 písm. b/ o.s.ř.), Nejvyšší soud je zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, 3 o.s.ř.).

Odvolací soud - a to z povahy věci v první řadě - se bude zabývat otázkou, ve prospěch koho byla uložena vymáhaná povinnost, resp. kdo je z vykonávaného titulu osobou oprávněnou, coby nositelkou aktivní legitimace k návrhu na nařízení výkonu daného rozhodnutí (srov. též kupříkladu usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.7.2002, sp. zn. 20 Cdo 134/2002, uveřejněném pod č. 228/2002 v časopisu Soudní judikatura).

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)